

ISSN 2980-1044
E-ISSN 2980-2490

Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi
Zonguldak Bülent Ecevit University

Karaelmas Sosyal Bilimler Dergisi
Karaelmas Journal of Social Sciences

Cilt 2
Volume 2

Sayı 2
Number 2

Aralık 2024
December 2024

Sahibi / Owner

Prof. Dr. İsmail Hakkı ÖZÖLÇER (*Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Rektörü*)

Dergi Yönetimi / Journal Management

Baş Editör / Editor-in-Chief

Prof. Dr. Yücel NAMAL

Editörler / Editors

Doç. Dr. Gürbüz ARSLAN

Doç. Dr. Nuray 3.KARAKAYA

Dr. Öğr. Üyesi Şerife AKINCI TOK

Tarih / History

Doç. Dr. Gürbüz ARSLAN

Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi

Türk Dili ve Edebiyatı / Turkish Language and Literature

Dr. Öğr. Üyesi Arda KARADAVUT

Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi

Arkeoloji / Archaeology

Doç. Dr. F. Gülten EKMEK

Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi

Sosyoloji ve Kültürel Çalışmalar / Sociology and Cultural Studies

Dr. Öğr. Üyesi Erdem DİRİMEŞE

Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi

Psikoloji / Psychology

Doç. Dr. Filiz AKAR

Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi

Filoloji / Philology

Dr. Öğr. Üyesi Behice Ceyda CENGİZ

Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi

Halkla İlişkiler, Medya ve İletişim / Public Relations, Media and Communications

Dr. Öğr. Üyesi Cem Evrim ASLAN

Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi

Felsefe / Philosophy

Arş. Gör. Dr. Okan KÜÇÜK

Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi

Türkçe Dil Editörü / Turkish Language Editor

Öğr. Gör. Dr. Çağdaş ALBAYRAK

Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi

Yabancı Dil Editörü / Foreign Language Editor

Dr. Öğr. Üyesi Soner SÖZLER

Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi

Sekreteryaya / Secretary

Arş. Gör. Dr. Havva TURAN

Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi

Son Okuyucu / Proofreader

Öğr. Gör. Dr. Melek TOPARLAK ŞAHİN

Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi

Derginin Tarandığı Dizinler / KARES is indexed in

İletişim / Contact

Dergi yazışma adresi / Correspondence: Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Karaelmas Sosyal Bilimler Dergisi Editörlüğü, Sosyal Bilimler Enstitüsü Binası, İncivez 67100 Zonguldak, Türkiye

Tel: 0 (372) 291 28 63 0 (535) 524 40 89 **E-posta / E-mail:** karesdergisi@gmail.com / kares@beun.edu.tr

Ağ Adresi / Web Adress: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/kares>

Sayfa düzenlemesi ve yayın hizmetleri / Page layout and publishing services

BULUŞ Tasarım ve Matbaacılık Hizmetleri, Bahriye Üçok Caddesi 9/1 Beşevler, 06500 Ankara, Türkiye

Tel: (0312) 222 44 06 • E-posta: bulus@bulustasarim.com.tr

Yayın Kurulu / Editorial Board

Prof. Dr. Atakan AKÇAY
Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi

Prof. Dr. Ekrem CAUSEVİC
University of Zagreb

Prof. Dr. Erdoğan KELEŞ
Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

Prof. Dr. Mehmet Serhat YILMAZ
Kastamonu Üniversitesi

Prof. Dr. Melek ÇOLAK
Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

Prof. Dr. Nuri KAVAK
Sinop Üniversitesi

Prof. Dr. Redžep SKRİJELJ
State University of Novi Pazar

Prof. Dr. Ufuk Deniz AŞCI
Selçuk Üniversitesi

Prof. Dr. Yılmaz YEŞİL
Gazi Üniversitesi

Doç. Dr. Adnan ESENYEL
Düzce Üniversitesi

Doç. Dr. Atilla BARUTÇU
Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi

Doç. Dr. Ayşe Gül ÇIVGIN
Bartın Üniversitesi

Doç. Dr. Berna FİLDİŞ
Bartın Üniversitesi

Doç. Dr. Bilal SÜSLÜ
Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi

Doç. Dr. Elif TOKDEMİR DEMİREL
Kırıkkale Üniversitesi

Doç. Dr. Faruk TEMEL
Erciyes Üniversitesi

Doç. Dr. Fatih Numan KÜÇÜKBALLI
Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi

Doç. Dr. İrem ERDEM ATAK
İstanbul Üniversitesi

Doç. Dr. Mehmet Zahit TİRYAKİ
İstanbul Medeniyet Üniversitesi

Doç. Dr. Suada DŽOGOVIĆ
Haxhi Zeka University

Doç. Dr. Taner ATMACA
Düzce Üniversitesi

Doç. Dr. Zöhre AKYOL
Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Canan ÖZBİL
Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Dinçer BİÇER
Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Levent KIYLIOĞLU
Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Selin MARANGOZ
Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Sinan YÜKSEL
Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Veysi TANRİVERDİ
Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Yasemin ŞANAL
Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi

Öğr. Gör. Mustafa TEKELİ
Milli Savunma Üniversitesi

Arş. Gör. Dr. Emre ÇELİKER
Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi

Bu Sayının Hakemleri / Referees of This Issue

Prof. Dr. Levent DÜZCÜ
Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi

Doç. Dr. Atila TÜRKER
Ondokuz Mayıs Üniversitesi

Doç. Dr. Aydın ÇAKMAK
İstanbul Üniversitesi

Doç. Dr. Mehmet Ali YILMAZ
Ondokuz Mayıs Üniversitesi

Doç. Dr. Serkan ERTİN
Bartın Üniversitesi

Doç. Dr. Yasin COŞKUN
Siirt Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Fecri YAVİ
Hakkari Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Gülsüm KIRBAŞ
Selçuk Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Mehmet TOKATLI
Trakya Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Rabia Nesrin ER KIRAN
Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Selçuk BAZARCI
İzmir Bakırçay Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Yakup YAŞAR
Karamanoglu Mehmetbey Üniversitesi

Arş. Gör. Dr. Enes DEPE
Anadolu Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi

Arş. Gör. Dr. Raziye ERSAN
Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

Dergi Hakkında

Karaelmas Sosyal Bilimler Dergisi (KARES), Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi bünyesinde Yaz (Haziran) ve Kış (Aralık) dönemlerinde olmak üzere yılda iki kere yayımlanan uluslararası hakemli bir dergidir. Dergi Türkçe, İngilizce ve Türk lehçelerinde olmak üzere hem basılı hem de elektronik olarak yayımlanmaktadır. Dergide sosyal ve beşerî bilim alanlarına katkı sağlayacak özgün ve bilimsel yöntemlere uygun çalışmalar yayımlanmakta olup, makalelerin yayım sürecinde herhangi bir ücret talep edilmemektedir. Makaleler “kör hakemlik” yöntemiyle en az iki hakem tarafından kontrol edilmekte, intihal taraması ve yayım etiğine uygun bir süreçten geçirilerek titiz bir ön değerlendirmeye tabi tutulmaktadır. Dergide yer alan yazılardan ve aktarılan görüşlerden yazarlar sorumludur.

About the Journal

The Karaelmas Journal of Social Sciences (KARES) is an international peer-reviewed journal published twice a year, in the summer (June) and winter (December) periods, within the body of Zonguldak Bülent Ecevit University. The journal is published both in print and electronically in Turkish, English, and Turkish dialects. In the journal, original and scientific studies that will contribute to the fields of social and human sciences are published, and no fee is charged during the publication of the articles. The articles were checked by at least two referees using the method of “blind refereeing,” and they were subjected to a rigorous preliminary evaluation by plagiarism scanning and a process in accordance with publication ethics. The authors bear responsibility for the content of their published articles.

EDİTÖRDEN

Derginin ilk makalesi olan ve Muhibbe Erdoğan tarafından kaleme alınan “Şemsettin Günaltay Hükümetinde Bir Bakan: Ulaştırma Bakanı İsmail Kemal Satır” başlıklı makalenin giriş bölümünde ulaştırmanın tarihine ve önemine değinilmiştir. Ulaştırma konusunda Türkiye’de yaşanan gelişmelere de kronolojik olarak yer veren yazar, çalışmanın devamında İsmail Kemal Satır’ın hayatına değinerek, Satır’ın Bakanlık yıllarından önceki dönemi ve sonrasını aktarmaktadır. Asıl mesleği doktorluk olan Satır’ın, Türkiye’nin çok partili hayata geçtiği günlerde Halk Partisi(CHP) ve Demokrat Parti(DP) arasındaki ilişkilerde de aktif rol oynadığı üzerinde durulmuştur. Çalışmada, Satır’ın demiryolu hakkındaki düşüncelerinden bahsedilirken dönemin hükümeti ve muhalefet arasındaki ilişkiler ele alınarak ulaşım konusundaki görüşlerine de yer verilmiştir. Daha sonra Satır’ın deniz yolu hakkındaki düşüncelerine değinilerek, bu dönemde deniz taşımacılığı ile ilgili yaşanan sıkıntılardan söz edilmiştir. Makalede partiler arası ilişkilere değinilmiş ve siyasi partilerin söylemleri ve basına olan yansımalarından söz edilmiştir. Yazar son olarak İsmail Kemal Satır’ın bakanlık döneminde, partiler arası ilişkilerde aktif rol oynadığını, hem iktidar partisinin hem de muhalefet partisinin güvendiği bir isim olduğunu ifade etmektedir.

Leyla Abasova tarafından kaleme alınan, “Milli Məfkurəmizin Sütunlarından - Əsgər Ağa Gorani” başlıklı ve derginin ikinci makalesi olan çalışmada, Azerbaycan halkının bir evladı olarak tanımlanan yazar, pedagog, çevirmen, gazeteci ve eğitimci Asker Bey Adıgözelov’un (Gorani)’den söz edilmektedir. Yazar bu çalışmasında, Asker Bey Adıgözelov’un (Gorani)’un çeşitli alanlardaki faaliyetlerini araştırmakla birlikte A. Gorani’nin Azerbaycan halkının eğitim ve kültürünün gelişmesine olan katkılarını ve kültürel sahada ülkesine yapmış olduğu hizmetleri aktarmaktadır. A. Gorani’nin basının kuruluşunda üstlenmiş olduğu rol ve halkın eğitimi, toplumsal bilincin geliştirilmesi konusundaki katkılarında söz edilmiştir. Ayrıca A. Gorani’nin eğitim almanın önemi konusundaki görüşlerine de yer verilerek halkına hem maddi hem de manevi olarak her zaman destek olduğuna değinilmiştir. Bu bağlamda makalede toplumun sürekli ilerlediği ve yapılan çalışmaların ise bu ilerlemeye olumlu yönde destek sağladığı ifade edilmiştir.

Derginin üçüncü makalesi olan ve Tuğçe Kaptan Tabatabaei Malazı ile Fehmi Turgut tarafından kaleme alınan “Shadows Of The Unseen: Maternal Absence And The Quest For Identity” başlıklı makalede, Ian McEwan’ın Atonement, Patrick McGrath’ın Asylum ve Toni Morrison’ın Beloved romanlarında anne yokluğunun kimlik inşası üzerindeki etkisi üzerinde durulmuştur. Lacancı ailenin önemine vurgu yapacak şekilde ebeveyn yokluğunun kimliğin oluşumu aşamasındaki etkisini vurgulayıcı bir tasvirde bulunmuştur. Yazar bu çalışmada özellikle annenin aile içindeki rolüne atıf yaparak annenin kimlik oluşumundaki önemine vurgu yapmaktadır. Bununla birlikte yazar annesizliğin psikolojik etkilerini ortaya koyarken travma ve bağlanma teorisine de dikkat çekmektedir. Makalede, ele alınan anne yokluğunun duygusal ve psikolojik gelişimini nasıl etkilediği analiz edilmiştir. Yazar, anne figürünün kişinin gelişim sürecindeki etkisini ve kimlik gelişimi arasındaki bağlantıyı ortaya koymaktadır. Bu bağlamda çalışma edebiyat alanında anne karakterlerinin önemi ve kişisel kimlik oluşumu üzerindeki etkileri üzerine yapılan çalışmalara da katkı sağlamaktadır.

İbrahim Çataldaş tarafından kaleme alınan ve derginin dördüncü makalesi olan “Veri Odaklı Halkla İlişkilerde İnsan-Yapay Zekâ İş Birliği: ChatGPT Üzerine Bir İnceleme” başlıklı çalışmada, öncelikle halkla ilişkilerin çeşitli dönüşümler geçirdiğinden söz edilmiş ardından yapay zekâyâ dayalı bir sohbet uygulaması olan ChatGPT, veri odaklı halkla ilişkiler bağlamında ele alınmıştır. Yazar çalışmanın yapılmasında sosyal medya ve büyük veri analitiği gibi yeni araçların ortaya çıkması ile birlikte, halkla ilişkiler uygulamalarının dijitalleşmesinin etkili olduğunu söylemektedir. Bu bağlamda halkla ilişkiler faaliyetlerinde artık yapay zekâ aracılığıyla verilerin elde edilmesiyle analizlerin yapılmaya başlandığına vurgu yaparak, ChatGPT’nin halkla ilişkiler alanındaki kullanımını belirlemeyi amaçladıklarını söylemektedir. Makalede, elde edilen bulgular doğrultusunda ChatGPT uygulamasının veriye dayalı olarak medya izleme ve analiz, içerik üretimi ve optimizasyonu, kriz yönetimi, hedef kitle segmentasyonu, etkinlik yönetimi ve raporlama gibi konularda halkla ilişkiler alanında görev alabileceği vurgulanmıştır. ChatGPT’nin raporlama ve analiz

konularında yardımcı olduğunu, halkla ilişkiler uygulayıcılarının da analiz ve raporlara bağlı olarak değerlendirmeler yapabildiğine dikkat çekilmiştir. Sonuç olarak veri odaklı halkla ilişkilerde, yapay zekâ ve insan iş birliği ile yeni bir halkla ilişkiler alanına doğru ilerlendiği düşünülmektedir.

Derginin beşinci makalesi olan, Burak Kader ve Hamza Ekmen tarafından kaleme alınan “İnönü Mağarası Kalkolitik Çağ Çan Gövdeli Çanakları Üzerine Gözlemler” başlıklı makalede, Zonguldak ili, Ereğli ilçesi sınırları içinde yer alan İnönü Mağarası ele alınmıştır. Çalışmada, İnönü Mağarası’nda 2017 yılından itibaren kazıların yapıldığı ve yapılan kazılarda bölgenin tarihi hakkında önemli verilere ulaşıldığından söz edilmektedir. Özellikle Kalkolitik Çağ’dan Orta Çağ’a kadar olan dönemde Zonguldak’taki yerleşim dönemleri ile ilgili elde edilen bilgilerin bölgenin zengin bir geçmişe sahip olduğunu kanıtladığına dair vurgu yapılmıştır. Makalede, mağarada bulunan süs eşyalarından yola çıkarak burada yaşayan topluluklarla Balkanlarda yaşayan toplumların kültürleri arasındaki yakın ilişkiye dikkat çekilmiştir. Ayrıca bu çalışmada, burada incelenen çan gövdeli çanakların bölgeler arası ilişkilere ışık tutabilecek nitelikte olduklarının da altı çizilmiştir. Makalede genel olarak çan gövdeli çanakların genel özellikleri, bölgeler arası ilişkiler açısından önemi ve diğer örneklerle ilişkisine değinilmiştir.

Gökhan Dilbaş tarafından kaleme alınan ve derginin son makalesi olan “Avrupa Tarihindeki İlk Uluslararası Toplantı: Visegrád Krallar Toplantısı” başlıklı çalışmada, 1335 yılında Macaristan’ın Visegrád kasabasında Macaristan, Lehistan ve Bohemya krallarının öncülüğünde alınan kararların önemine değinilmiştir. Makalenin girişinde öncelikli olarak Visegrád kasabası ve buradaki kaleden bahsedilirken Visegrád’ın tarihi ele alınmaktadır. Bölgenin önemli bir merkez olarak görülmesinin de etkisiyle Orta ve Doğu Avrupa açısından son derece önemli olan bu toplantının Visegrád’ta yapılmasının tesadüf olmadığına değinilmiştir. Makalenin devamında yazar, Visegrád Krallar Toplantısı öncesi Macar, Leh ve Bohemya Krallıklarının durumunu ele alırken krallıkların yaşamış oldukları toplumsal ve siyasal sıkıntıların birbirine benzer özelliklerde olmasının bu üç krallığı birbirine yaklaştırdığına değinmektedir. Makalede Visegrád Krallar Toplantısı ile ilgili olarak Macaristan-Lehistan-Bohemya ittifakından, Bohemya-Lehistan anlaşmazlığından, kralların Visegrád’ta bir araya gelmelerinin asıl sebebinin ve toplantının gündem maddelerinden söz edilmektedir. Visegrád Krallar Toplantısının vurgulandığı makalede burada alınan kararların hangi sorunların çözümüne ortam hazırladığından bahsedilmiştir. Makalenin sonunda ise toplantı sonucunda Lehistan ve Bohemya krallıkları arasındaki anlaşmazlıkların sona erdiğinden ve kurulan ittifaklardan söz edilmiştir.

Kitap tanıtımı bölümünde ise Pamuk Nurdan Gümüštepe, “Batman Halk Kültürü” başlıklı eser hakkında bilgi vermiştir. İdris Demir ile Z. Görkem Duran Gültekin editörlüğünde hazırlanan çalışmanın, Batman kültür mirasını gelecek nesillere aktarması açısından önem taşıdığına ve Batman’ın geleneksel değerlerini modern dünyanın dinamikleriyle harmanlamasına dikkat çekilmiştir.

Dergimizin hazırlanması sürecinde, katkı veren ve çalışmalarını titizlikle değerlendiren tüm hakemlerimize ve çalışma arkadaşlarıma gösterdikleri özveriden dolayı en içten teşekkürlerimizi sunuyoruz.

Haziran 2025’te yayımlanacak olan beşinci sayımızda görüşmek dileğiyle...

Prof. Dr. Yücel NAMAL
Karaelmas Sosyal Bilimler Dergisi Baş Editörü

İÇİNDEKİLER / CONTENTS

Araştırma Makaleleri / Research Articles

Şemsettin Günaltay Hükûmetinde Bir Bakan: Ulaştırma Bakanı İsmail Kemal Satır

A Minister in the Şemsettin Günaltay Government: Minister of Transportation İsmail Kemal Satır

Muhibbe ERDOĞAN 157

Millî Məfkurəmizin Sütunlarından - Əsgər Ağa Gorani

Millî İdeolojimizin Direklerinden- Asker Ağa Gorani

Leyla ABASOVA 179

Shadows of the Unseen: Maternal Absence and the Quest for Identity

Görünmeyenin Gölgeleri: Anne Yokluğu ve Kimlik Arayışı

Tuğçe KAPTAN TABATABAEI MALAZI, Fehmi TURGUT 189

Veri Odaklı Halkla İlişkilerde İnsan-Yapay Zekâ İş Birliği: ChatGPT Üzerine Bir İnceleme

Human-Artificial Intelligence Collaboration in Data-Driven Public Relations: A Study on ChatGPT

İbrahim ÇATALDAŞ 196

İnönü Mağarası Kalkolitik Çağ Çan Gövdeli Çanakları Üzerine Gözlemler

Observations on İnönü Cave Chalcolithic Age Bell-Shaped Bowls

Burak KADER, Hamza EKMEK 209

Avrupa Tarihindeki İlk Uluslararası Toplantı: Visegrád Krallar Toplantısı

The First International Meeting in European History: Visegrád Kings' Meeting

Gökhan DİLBAŞ 221

Kitap Tanıtımı / Book Review

İdris Demir, Z. Görkem Duran Gültekin. *Batman Halk Kültürü*. Batman: Batman Üniversitesi Yayınevi, 2022

İdris Demir, Z. Görkem Duran Gültekin. Batman Halk Kültürü. Batman: Batman University Press, 2022

Pamuk Nurdan GÜMÜŞTEPE 237